

Kommunikatsioon – kas eesmärk või vahend kodude kaasamiseks?

Halliki Harro-Loit

TÜ ajakirjanduse ja
kommunikatsiooni instituut,
eetikakeskus

Kommunikatsioon kui väärtusarenduse ja -kasvatuse oluline komponent

- **Vahendina niikunii... aga kas ka eesmärk?**

Igapäevakõnelustes kommuniqueeritud väärtused
(sageli on nii edastamine kui vastuvõtt
teadvustamata)

Kõnelustes teadvustatud ja sihipäraselt väljendatud
hoiakud (“Minu lapsel pole vaja Jõuluvana
uskuda!”)

Keskkonnas tervikuna kommuniqueeritavad väärtused
(organisatsiooni eesmärgid ja normatiivne
regulatsioon, sisekujundus, päevakava)

- oluline on nende sõnumite “nähtavus” ja
retseptsioon.

RETSEPTSIOON (barjäär nr 1)

- Laps viskab ennast poes riulite vahel pikali ja nutab kiljudes -?
- Lapsed lasteaia õuel hüppavad poriloikudes - ?
- Lasteaias ei tähistata sünnipäevi/isadepäeva
- Lõunauinaku ajal saavad lapsed ka tasakesi mängida?

HIRMUD (barjäär nr 2)

- “..no varem ma suhtlesin ikka väga tihedasti, siis oli iga päev mingi jama aga nüüd jälle väga harva, ega ma ise ka nii väga siia ei tule ja siis ei saa ju suhelda ka”
- “äkki ongi siis nii, et kardavad jälle oma lapse kohta **midagi paha** kuulata. **Nad kardavad võib-olla seda, et mõni vanem tuleb ja ütleb, et miks sinu laps jälle minu last kiusas, või narris või ma ei tea mida”**
- “.. **mina igal koosolekul mõtlen algusest saadik, kas lõpus minu nime nimetatakse või ei, kas peaksin juba aegsasti häbi pärast laua alla minema** “

Oskamatus- eelarvamused (barjäär nr 3)

- “no mis mina ikka teha saan, ma küll püüan kodus rääkida aga ta läheb ikka kooli ja teeb mis tahab. Ju tal siis on igav seal, või ma ei tea.”
- “...no minu meelest on see (arenguvestlus - HHL) täiesti mõttetu, ma ei tea kes need küll välja mõtles. Mulle üldse ei meeldi, et keegi arutleb selle üle kuidas ma oma last kasvatan, mis temaga räägin ja mis mina või tema arvab. /../Mina tahaksin ikka teada kuidas lapsel läheb koolis, nii vähe saab seda tagasisidet, ma nagu pean välja pressima.”

Kommunikatsioon kui väärtuskasvatuse eesmärk

- Leida **aeg** ja *koht/kanal* rääkida vanematega väärtushoiakutest
- Leida **meetodid** rääkimaks vanematega väärtushoiakutest. Dilemmad?
Sünnipäevad, kingitused, ühistegevuste planeerimine jpm.

Palju kanaleid, palju formaate

- E-suhtlus: kirjad, koduleht, listikirjad, e-kool (koolis)
- Päevikud, kirjalikud teated, kutsekaardid
- Skype;
- Sõnumid telefonis
- Koosolekud laste vanemate koolituspäevad
- Erinevad vestlusformaadid (nt arenguestlus)
- Mitteformaalsed personaalsed vestlused (sh jutuajamine vanemaga, kui laps tuuakse-viikase; telefonikõne, “linna peal kohtumised”, juhuslikud jutuajamised; kõnelused ühistel ettevõtmistel)

KES kehtestab reeglid? Kes algatab?

- Lapsevanem(ad)
- Õpetaja
- Juhataja
- Kokkulepitud reeglid... (st kas, kes ja millal need läbi räägitakse)

Kas ÕPETAJA peab olema nagu maatohter?

Formaadid ja meetodid

Kuidas harjutada ja õpetada lapsevanemaid? Lasteaedade roll ja kooli laastav mõju

- Arenguvestlus – kas meetod väärtuste selituseks on sobiv? Aeg piisav?
- Koosolek – kas sobib dilemmade meetod? Kuidas arutada jõulukinkide tegemist?
- Kas ja kuidas peaks kasvataja suhtuma eraelulisse teabesse, mida lapsed jagavad?
- *Kuidas harjutada lapsevanemat esitama küsimusi lasteaias tehtavast väärtuskasvatusest?*

MÜRA – väärtuskonfliktide tavaline põhjus

- Kaks last kõnelevad. Üks küsib teiselt: kas sa tulid ainult selleks siia minu juurde, et me läheksime koos lõbustusparki
- Teine vastab: ei.
- Esimene laps ütleb emale: N. ütles, et ta tuli selleks siia, et lõbustusparki minna.

Kommunikatsiooni eesmärgid:

- Teadvustada kommuniqueeritavaid väärtusi keskkonnas mõista retseptsiooni olulisust
- Leida aeg, formaat ja **meetod** väärtustest kõnelemiseks ja hiljem ka kokkuleppimiseks mingites käitumise PRINTSIIPIDES;
- Leppida kokku (igal aastal uuesti) kommunikatsioonikanalite kasutamise normides
- Kujundada välja vanemate kommunikatsiooni-alased harjumused ja oskused
- Tegeleda müra võimaluste teadvustamisega ja arendada enda ja teiste kommunikatiivseid pädevusi (kuulamisoskust!)